

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศต้องประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ให้แรงงานส่วนหนึ่งที่ถูกเลิกจ้างแรงงานต้องกลับภูมิลำเนาเดิม และหันมาประกอบอาชีพของตนในหมู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นงานเกษตรกรรมแบบผสมผสาน งานหัตถกรรมพื้นบ้าน งานอุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรเพื่อจำหน่าย งานเหล่านี้เป็นงานที่ชาวบ้านทำเป็นอาชีพในหมู่บ้านของตนเอง โดยมีการรวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มหรือต่างคนต่างทำกันเอง สำหรับการทำงานหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นที่ยอมรับกันเป็นจำนวนมากในหลายๆ หมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจากการส่งเสริมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของหน่วยงานราชการ ทำให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมให้ได้รับการส่งเสริมและปรับปรุงเพื่อให้เป็นอาชีพที่เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวอีกทั้งยังสามารถทำงานได้ที่บ้านและยังดูแลครอบครัวได้ไปพร้อมกันทำให้งานหัตถกรรมในครัวเรือนในหลายพื้นที่มีการปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง (กาญจนา นาละพินธุ์ และคณะ, 2548)

ปัญหาเกี่ยวกับระบบกล้ามเนื้อและกระดูกอาจเกิดขึ้นได้ในลักษณะเฉียบพลัน หรือค่อยเป็นค่อยไป จากการทำงานที่ต้องใช้กำลังค่อนข้างมาก หรือเป็นงานซ้ำซากที่เป็นการออกแรงใช้กล้ามเนื้อในกลุ่มเดียวทำงานซ้ำๆ กันอยู่เสมอเกินขอบเขตความสามารถของร่างกายที่จะรองรับได้ก็จะเกิดความผิดปกติขึ้นกับกระดูก และกล้ามเนื้อ ข้อต่อ และเอ็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระดูกอาจจะแตกหักหรือบิ่น กล้ามเนื้อและเอ็นอาจฉีกขาดอักเสบ ข้อต่อเกิดการอักเสบ เส้นประสาทที่อยู่ข้างเคียงถูกกดทับ อาจทำให้เสียความรู้สึกสัมผัสหรือเกิดความเจ็บปวดได้ ซึ่งก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสูญเสียประสิทธิภาพและความสามารถของร่างกาย และเมื่อเกิดขึ้นจะทำให้เสียเวลาทำงานทั้งของผู้เจ็บป่วยเอง เพื่อนร่วมงานและหัวหน้างานที่ต้องมาคอยดูแลเอาใจใส่ และเสียค่าใช้จ่าย ตลอดจนทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถทำงานได้ตามปริมาณและคุณภาพงานที่กำหนดเอาไว้ (อนงค์ หาญสกุล, 2546)

ความผิดปกติของระบบกล้ามเนื้อและกระดูกที่พบบ่อยนอกจากปวดหลังตอนล่างที่มีความสำคัญไม่น้อย คือการปวดไหล่ จากการรวบรวมรายงานวิจัยที่ผ่านมาในอดีตของ (Sommerich และคณะ, 1993 อ้างถึงในอนงค์ หาญสกุล, 2546) พบว่า การทำงานด้วยท่าทางที่ไม่ถูกต้อง (awkward posture) การทำงานหนักการใช้แขนทำงานเคลื่อนไหวอย่างซ้ำซาก การใช้แขนทำงานที่ระดับความสูงเหนือไหล่ ขาดการพักผ่อนที่เพียงพอต่อความต้องการของกล้ามเนื้อ และการออกแบบสถานีงานที่ไม่เหมาะสมกับขนาดของร่างกายของผู้ปฏิบัติงานล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับอาการปวดบริเวณไหล่

จากข้อมูลสาเหตุการป่วยของผู้ป่วยนอก ของโรค 10 อันดับ ของข้อมูลสถานสุขภาพของ จังหวัดชัยภูมิ จะเห็นได้ว่าผู้ป่วยด้วยโรคระบบกล้ามเนื้อโครงร่างและเนื้อเยื่อเสริม มาเป็น อันดับที่ 4 โดยมีผู้ป่วยทั้งสิ้น 112,007 คน จากประชากรทั้งหมด 1,139,828 คน คิดเป็น ร้อยละ 9.826 และคิดเป็นอัตรา/ต่อแสนประชากร คือ 9,826.66 (ที่มา:ร.ง.504 ปีงบประมาณ 2548 เดือน ต.ค. 47-พ.ค. 48 ข้อมูลสถานะสุขภาพจังหวัดชัยภูมิ) ซึ่งเป็นตัวเลขผู้ป่วยที่มี ปัญหาเกี่ยวกับระบบกล้ามเนื้อ กระดูก ข้อต่อ ตลอดจนความปวดเมื่อยและความเมื่อยล้าต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับประชากรในพื้นที่ของจังหวัดชัยภูมิ และในกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม เป็นงานที่มีลักษณะ การทำงานแบบซ้ำซากแทบทั้งวัน จากลักษณะงานแบบนี้ทำให้กลุ่มอาชีพที่ทอผ้าไหมมีปัญหา ความเมื่อยล้าและปวดเมื่อยของกล้ามเนื้อ ดังนั้นในการดูแลสุขภาพเมื่อเกิดอาการเมื่อยล้าและ ปวดเมื่อยจากการทอผ้าไหมจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อการ เลือกใช้วิธีการดูแลสุขภาพกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม การ ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาไปที่ ปัญหาสุขภาพจากการทอผ้าไหมและการดูแลสุขภาพในกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการแก้ไขปัญาสุขภาพ จากการทอผ้าไหม ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัญหาความปวดเมื่อยจากการทอผ้าไหม และการดูแลสุขภาพในกลุ่ม อาชีพทอผ้าไหม อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความปวดเมื่อยในขั้นตอนการทอผ้าไหมของ กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

2.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ความปวดเมื่อยของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

2.2.3 เพื่อศึกษาการดูแลสุขภาพตนเองในกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

3. ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษาปัญหาสุขภาพจากการทำงานและการดูแลสุขภาพจากกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิในครั้งนี้มีขอบเขตในการศึกษาและเป้าหมายหลัก ๆ ดังนี้

3.1 ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม ในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ที่ทำการทอผ้าไหมเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปีติดต่อกัน

3.2 ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับศูนย์ส่งเสริม ผ้าไหม ในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

3.3 ทำการศึกษาเฉพาะในขั้นตอนการทอผ้าไหม ของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม ในอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

3.4 ระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในช่วงระหว่าง เดือนเมษายน พ.ศ.2549 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2549

4. คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ปัญหาสุขภาพ หมายถึง ปัญหาความปวดเมื่อยกล้ามเนื้อที่เกิดจากการทอผ้าไหม ได้แก่ ปวดกล้ามเนื้อคอ ปวดหัวไหล่ ปวดกล้ามเนื้อแขน ปวดตามหลัง ปวดเอว ปวดกล้ามเนื้อขา ปวดหัวเข่า ปวดกล้ามเนื้อน่อง ปวดข้อมือ ปวดข้อนิ้วมือ ปวดตา

4.2 ท่าทางในการทำงาน หมายถึง ลักษณะของร่างกายที่เคลื่อนไหวขณะทอผ้าไหม ได้แก่ การก้ม เงย เอียงข้าง บิดลำตัว เอื้อมมือ เขย่งเท้า นั่ง

4.3 สิ่งแวดล้อมในการทอผ้าไหม หมายถึง สิ่งแวดล้อมบริเวณที่ทอผ้าไหม ได้แก่ ความเข้มแสงสว่าง การระบายอากาศ และฝุ่นบริเวณที่ทอผ้าไหม

4.4 การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาสุขภาพ หมายถึง พฤติกรรมการดูแลตนเองในภาวะที่ร่างกายปกติ ไม่เจ็บป่วย เพื่อให้ร่างกายมีสุขภาพที่สมบูรณ์ แข็งแรง

4.5 การดูแลสุขภาพเมื่อเกิดปัญหาสุขภาพจากการทอผ้าไหม หมายถึง วิธีการที่เลือกปฏิบัติในครั้งแรกเมื่อเกิดอาการเมื่อยล้าและปวดเมื่อยจากการทอผ้าไหม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

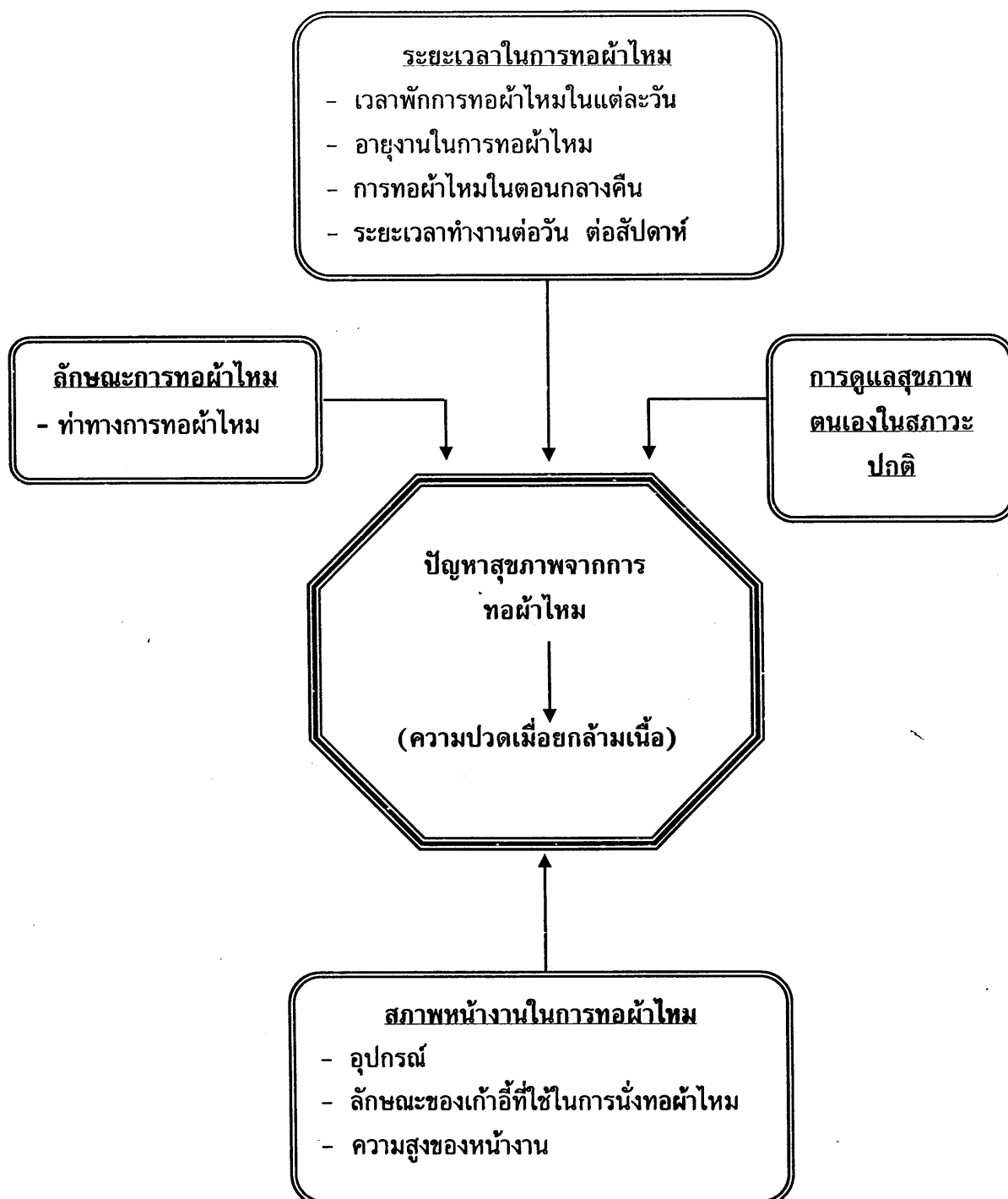
4.5.1 การปล่อยไว้ให้หายเอง หมายถึง การปล่อยทิ้งไว้ให้หายเองโดยไม่ได้มีการรักษา เพื่อดูอาการต่อไปว่า จะสามารถหายเองได้หรือไม่ แต่ถ้าไม่หายจะมีวิธีการดูแลรักษาแบบใด

4.5.2 การซื้อยารักษาเอง หมายถึง การซื้อยามารักษาด้วยตัวเองไม่ว่าจะเป็นยานวด หรือยาสำหรับกิน เพื่อรักษาอาการเมื่อยล้าและปวดเมื่อยที่เกิดจากการทอผ้าไหม

4.5.3 การไปหาบุคลากรทางการแพทย์ หมายถึง การไปรับการรักษาจากบุคลากรทางการแพทย์จากแหล่งต่างๆ เช่น โรงพยาบาล คลินิกทั้งของภาครัฐและเอกชน หรือสถานีนอนามัยชุมชน

4.5.4 การรักษาแบบอื่น หมายถึง การนวดแผนโบราณ ไปหาหมอยาหรือหมอเป่าคาถา

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

- 6.1 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความปวดเมื่อยกล้ามเนื้อจากการทอผ้าไหม
- 6.2 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการป้องกันปัญหาความปวดเมื่อยกล้ามเนื้อจากการทอผ้าไหม
- 6.3 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความปวดเมื่อยกล้ามเนื้อจากการทอผ้าไหม
- 6.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการดูแลส่งเสริมสุขภาพ

ในกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม